

UNIONENS HÖGA
REPRESENTANT FÖR
UTRIKES FRÅGOR OCH
SÄKERHETSPOLITIK

Bryssel den 14.6.2019
JOIN(2019) 12 final

**GEMENSAMT MEDDELANDE TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA
RÅDET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN
SAMT REGIONKOMMITTÉN**

Lägesrapport om åtgärdsplanen mot desinformation

A. Inledning

Att skydda våra demokratiska processer och institutioner mot desinformation¹ är en betydande utmaning för våra samhällen. För att möta utmaningen har EU infört en rejäl ram för samordnade åtgärder som överensstämmer med våra europeiska värderingar och grundläggande rättigheter.

Demokratin i EU är inte starkare än medborgarnas aktiva delaktighet. Det rekordhöga deltagandet i det senaste valet till Europaparlamentet visar hur engagerade människorna i EU vill vara i att forma unionens framtid.

Det är visserligen för tidigt för att dra några säkra slutsatser om desinformationens omfattning och inverkan på valet, men det är tydligt att åtgärderna i den gemensamma åtgärdsplanen mot desinformation² och valpaketet³ bidrog till att avskräcka från attacker och avslöja desinformation. Med de här åtgärderna i ryggen kunde många journalister, faktagranskare, plattformar, nationella myndigheter, forskare och det civila samhället bidra till att öka medvetenheten om hur hotet kan bemötas. Ökad medvetenhet hos allmänheten gjorde det svårare för illvilliga aktörer att manipulera den offentliga debatten.

Det finns dock inget utrymme att slå sig till ro, utan kampen mot desinformation måste fortsätta. Det är en långsiktig utmaning som berör alla delar av samhället och kräver ständigt engagemang och arbete. Mer behöver göras för att skydda EU:s demokratiska processer och institutioner mot manipulation och desinformation.

Dagens rapport från kommissionen och utrikesrepresentanten utgör en första bedömning av de framsteg som gjorts hittills och de viktigaste lärdomarna inför framtiden. Här förklaras i detalj hur åtgärdsplanen och valpaketet bidrog till att motverka desinformation i valet till Europaparlamentet. Det är också kommissionens och utrikesrepresentantens bidrag till Europeiska rådets möte den 20–21 juni 2019.

B. En samordnad strategi mot desinformation

Genom att anta åtgärdsplanen mot desinformation byggde kommissionen och utrikesrepresentanten upp en fast grund för att motverka hot i och utanför EU. Alla berörda aktörer, däribland EU-institutionerna, medlemsstaterna, näringslivet och det civila samhället, har spelat sin respektive roll inom fyra åtgärdsområden:

¹ Kommissionen definierar desinformation som ”bevisligen oriktiga eller missvisande uppgifter som skapas, presenteras och sprids för att uppnå ekonomisk vinning eller avsiktligt vilseleda allmänheten, och som kan orsaka skada för allmänheten. [...] Satir, parodi och felrapporterade uppgifter klassas inte som desinformation, och inte heller tydligt markerade partiska nyheter och kommentarer.” COM(2018) 236. Desinformationens mål är att så split och förvirring och orsaka tvivel genom att förvränga och förfälska fakta och på så sätt förvirra människor och försvaga deras förtroende för institutioner och etablerade politiska processer.

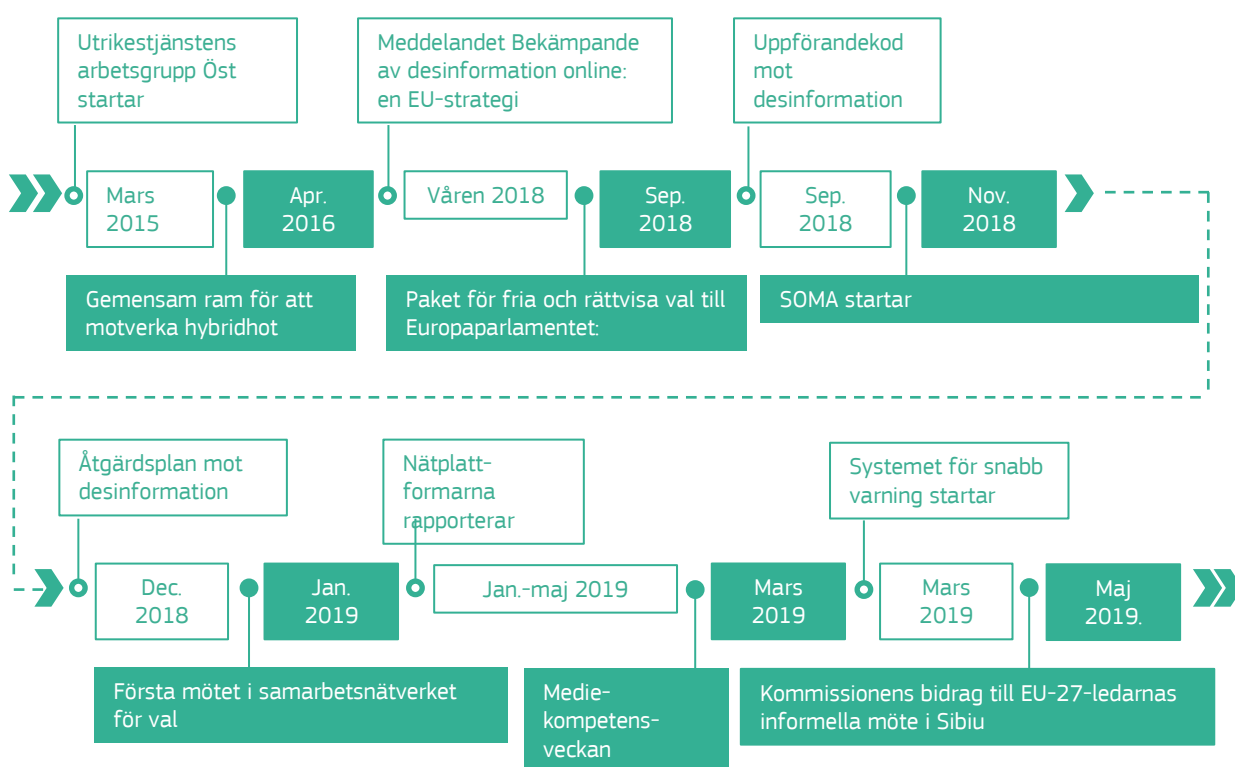
² JOIN(2018) 36.

³ Valpaketet omfattar bl.a. kommissionens meddelande *Att säkerställa fria och rättvisa val till Europaparlamentet*, COM(2018) 637, kommissionens rekommendation C(2018) 5949 om nätverk för valsamarbete, insyn på nätet, skydd mot cyberincidenter och bekämpning av desinformationskampanjer i samband med val till Europaparlamentet, kommissionens riktlinjer för tillämpning av EU:s dataskyddslagstiftning i samband med val, COM(2018) 638 samt Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2019/493 av den 25 mars 2019 om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 vad gäller ett kontrollförfarande avseende överträdelse av reglerna om skydd av personuppgifter i samband med val till Europaparlamentet (EUT L 85I, 27.3.2019, s. 7).

1. EU har stärkt sin kapacitet att utpeka och motverka desinformation genom arbetsgrupperna för strategisk kommunikation och EU:s gemensamma enhet för hybridhot inom Europeiska utrikestjänsten. EU har också förbättrat de samordnade insatserna genom ett system för snabb varning som ska underlätta informationsutbytet mellan medlemsstaterna och EU-institutionerna.
2. EU samarbetade med nätplattformarna och branschen genom en frivillig uppförandekod om desinformation för att öka öppenheten kring politisk kommunikation och förhindra otillbörlig användning av deras tjänster. På så sätt kan användarna få reda på varför de ser vissa politiska nyheter och annonser, se var de kommer ifrån och vem som ligger bakom dem.
3. Kommissionen och utrikesrepresentanten bidrog i samarbete med Europaparlamentet till att öka samhällets medvetenhet och motståndskraft mot desinformation, särskilt genom mer faktabaserad kommunikation och utökade insatser för att främja mediekompetens.
4. Kommissionen har stött medlemsstaternas ansträngningar att säkerställa valets integritet och göra EU:s demokratiska system mer motståndskraftigt genom att underlätta samarbete, ge vägledning och stöd och stifta lag.

EU:s åtgärder mot desinformation

1. Förbättrad kapacitet och förstärkta samordnade insatser

Kommissionen och utrikesrepresentanten har stärkt EU:s förmåga att upptäcka, analysera och avslöja desinformation samt att genomföra samordnade insatser, särskilt genom systemet för snabb varning. Detta gjordes särskilt genom att man förstärkte den därtill hörande verksamheten vid Generaldirektoratet för kommunikation och genom att öka budgeten och personaltilldelningen till

utrikestjänstens strategiska arbetsgrupper för kommunikation. Till exempel hjälpte budgettillskottet arbetsgrupp Öst att utvidga sin verksamhet och vidareutveckla den professionella övervakningen.

Systemet för snabb varning underlättade det dagliga informationsutbytet om ett antal fall och tendenser i fråga om desinformation mellan EU:s organ och medlemsstaterna.

Än så länge har den tillgängliga bevisningen inte gjort det möjligt att utpeka någon särskild gränsöverskridande desinformationskampanj från yttre källor som specifikt inriktas på valet till Europaparlamentet. Det insamlade underlaget visade dock på fortsatt och långvarig desinformationsverksamhet från Ryssland⁴ i syfte att minska valdeltagandet och påverka väljarnas inställning. Verksamheten omfattade en rad ämnen, från att ifrågasätta EU:s demokratiska legitimitet till att utnyttja den kontroversiella offentliga debatten om bl.a. migration och suveränitet. Detta bekräftar att statliga och icke-statliga aktörers⁵ desinformationskampanjer utgör ett hybridhot mot EU.

Det fanns en konsekvent tendens att illvilliga aktörer använder desinformation för att framhäva extrema åsikter och polarisera de lokala debatterna, bland annat genom ogrundade attacker mot EU. Inhemska politiska aktörer använde ofta de ryska källornas taktik och budskap för att angripa EU och dess värderingar⁶. Andra externa aktörer deltog också.

Illvilliga aktörer har använt branden i katedralen Notre Dame för att illustrera den påstådda nedgången för västerländska och kristna värderingar i EU. De har också varit snabba med att skylla den politiska krisen och regeringskollapsen i Österrike på den ”europiska djupa staten”, ”tyska och spanska säkerhetstjänster” och enskilda. För att minska valdeltagandet spreds budskap om hur Europaparlamentets lagstiftningsmakt är betydelselös och att parlamentet kontrolleras av lobbyister⁷.

De metoder som de här aktörerna använder utvecklas lika snabbt som staternas och nätplattformarnas motåtgärder. I stället för storskaliga operationer på digitala plattformar tycks de här aktörerna, särskilt de som är kopplade till ryska källor, nu välja mer småskaliga och lokala operationer som är svårare att upptäcka och avslöja.

Med tanke på desinformationens allt mer sofistikerade karaktär och de svårigheter som oberoende forskare har att få tillgång till relevanta data från nätplattformarna, kommer en slutgiltig bedömning av desinformationskampanjernas omfattning och effekter att ta tid och kräva samordnade insatser av det civila samhället, den akademiska världen, offentliga aktörer och nätplattformar.

Systemet för snabb varning har visat sig värdefullt genom att främja en närmare samordning mellan EU:s institutioner och nationella myndigheter. Antalet kontakter mellan myndigheterna har ökat stadigt och verktyget har blivit ett föredöme i kampen mot desinformation. Det har också stärkt samarbetet med nätplattformarna, även om plattformarna fortfarande behöver bli bättre på att ta till sig

⁴ Antalet fall av desinformation som kan tillskrivas ryska källor och som dokumenterats av arbetsgruppen för strategisk kommunikation öst sedan januari 2019 (998 fall) har fördubblats jämfört med samma period 2018 (434 fall).

⁵ Jfr Facebooks tillkännagivanden om avlägsnanden av sidor, grupper och konton i andra länder <https://newsroom.fb.com/news/>.

⁶ <https://www.isdglobal.org/isd-publications/interim-briefing-propaganda-and-digital-campaigning-in-the-eu-elections/>.

⁷ Mer om desinformationsfall på dessa områden finns på portalen EUvsDisinfo: <https://euvsdisinfo.eu/desinformation-cases/>.

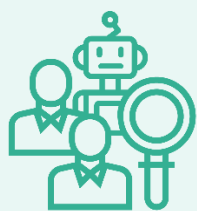
externa rapporter om icke-autentiskt beteende och skadligt material. Systemet för snabb varning har också underlättat samarbetet med internationella partner, t.ex. G7 och Nato, och detta kommer att stärkas ytterligare i framtiden.

2. Tillämpning av uppförandekoden om desinformation

Nätplattformarna har blivit viktiga ingångar till information för många i EU. De kan därför spela en viktig roll för spridningen av desinformation. Därför har kommissionen uppmanat nätplattformarna att öka sina ansträngningar mot desinformation. Det fick till följd att de största plattformarna, däribland Facebook, Google och Twitter, tillsammans med programvaruföretag och reklambranschen i oktober 2018 införde självreglering i form av en uppförandekod om desinformation⁸. De åtog sig därmed frivilligt att förbättra sina tjänsters öppenhet, redovisningsskyldighet och tillförlitlighet.

Inför EU-valet 2019 övervakade kommissionen och den europeiska gruppen av regleringsmyndigheter för audiovisuella medietjänster (Erga)⁹ Facebooks, Googles och Twitters åtgärder på grundval av rapporter från dem varje månad från januari till maj 2019¹⁰. Vid övervakningen framkom följande:

- ▶ Nätplattformarna har förbättrat sin **granskning av annonsplaceringar** för att begränsa skadligt klickbete och minska reklamintäkterna för dem som lägger ut desinformation. I månadsrapporterna fanns detaljerade uppgifter efter medlemsstat om antalet annonser som tagits bort och konton som avslutats på grund av vilseledande eller bedrägligt beteende¹¹.
- ▶ Alla tre plattformarna ökade sina ansträngningar för att förbättra **öppenheten kring politiska annonser**, särskilt genom att märka dem och göra dem offentligt tillgängliga via sökbara annonsbibliotek.
- ▶ Plattformarna rapporterade att de hade vidtagit åtgärder för att stödja **sina tjänsters integritet**. De uppgav sig fokusera på manipulativt beteende och göra materialet mer tydligt genom samordnade operationer, liksom missbruk av närobotar och fejkkonton.

Från januari till maj har nätplattformarna gripit in mot icke-autentiskt beteende för att begränsa mängden spam och desinformation i hela världen. Google sade sig ha avlägsnat över 3,39 miljoner Youtube-kanaler och 8 600 andra kanaler i hela världen för brott mot dess policy om spam och falsk identitet. Facebook avaktiverade 2,19 miljarder falska konton under det första kvartalet 2019 och grep särskilt in mot 1 574 icke-EU-baserade och 168 EU-baserade sidor, grupper och konton som ägnade sig åt icke-autentiskt agerande riktat mot EU:s medlemsstater. Twitter grep in mot nära

⁸ I maj 2019 anslöt sig Microsoft till koden.

⁹ En fullständig rapport kommer att antas vid Ergas möte den 20–21 juni 2019.

¹⁰ Kommissionen offentliggjorde rapporterna tillsammans med en bedömning av framstegen med att genomföra uppförandekoden.

¹¹ Sådana beteenden omfattar falsk identitet, spam, vilseledning av identitet, länkar till annonsfarmar och länkar till falska webbplatser. Under de här fem månaderna ingrep Google mot 131 621 EU-baserade annonskonton för brott mot företagets policy mot vilseledande och mot 26 824 EU-baserade annonskonton för brott mot företagets policy om otillräckligt originalmaterial. Vidare ingrep företaget mot 1 188 EU-baserade publiceringskonton för brott mot policyn om värdefullt innehåll. Facebook uppgav sig ha ingripit mot ungefär 1,2 miljoner annonser i EU för brott mot företagets policy om låg kvalitet eller stötande innehåll, vilseledande eller falskt innehåll eller kringgående av företagets system. Twitter uppgav att 6 018 annonser riktade till EU hade refuserats på grund av brott mot företagets policy för oacceptabla affärsmetoder samt 9 508 annonser riktade till EU för brott mot dess policy för annonskvalitet.

77 miljoner spammande eller fejkade konton i hela världen.

Under dagarna före valet identifierade och avlägsnade plattformarna ytterligare konton som spridde desinformation och hatpropaganda efter anmälningar från oberoende utredare och journalister¹². Över 600 grupper och Facebooksidor verksamma i Frankrike, Tyskland, Italien, Storbritannien, Polen och Spanien uppgavs ha spridit desinformation och hets eller ha använt falska profiler för att konstlat lyfta fram material från partier eller sajter som de stödde. Dessa sidor genererade 763 miljoner användarvisningar. Rapporter från forskare, faktagranskare och det civila samhället visade också på fler fall av storskaliga försök att manipulera röstandet i minst nio medlemsstater¹³.

Trots dessa satsningar måste plattformarna göra mer för att effektivt bekämpa desinformation. Även om Facebook utökat sin öppenhet till sakfrågebaserade annonser¹⁴ medan Google och Twitter inte gjorde det, är det fortfarande tveksamt om de åtgärder som de här parterna genomfört har fått avsedd verkan. Plattformarna har heller inte gjort tillräckliga framsteg med att öka insynen kring de webbplatser där annonserna finns, delvis på grund av reklambranschens bristande engagemang.

Alla plattformar bör också aktivt samarbeta med faktagranskare i alla medlemsstater och ge användarna bättre möjligheter att upptäcka desinformation. Det kan till exempel ske genom att man utvecklar trovärdighetsindikatorer för informationskällor i samarbete med medieorganisationer.

Plattformar bör också ge forskare meningsfull tillgång till data, i överensstämmelse med reglerna om skydd av personuppgifter. Samarbetet med forskare kommer att göra det lättare att upptäcka och analysera desinformationskampanjer, övervaka att uppförandekoden genomförs på ett bra sätt och självständigt kontrollera hur algoritmerna tillämpas. Kommissionen kommer att fortsätta att verka för en bred spridning av uppförandekoden till alla berörda parter.

Före årsslutet ska kommissionen bedöma hur verkningsfull uppförandekoden varit de första tolv månaderna. Om bedömningen inte utfaller tillfredsställande kan kommissionen föreslå ytterligare initiativ, inklusive lagstiftning.

3. Ökad medvetenhet och stärkt motståndskraft i samhället

Det finns ett behov av att motverka desinformation och främja samhällelig motståndskraft med förenade krafter. Detta kan göras genom att stärka medborgarna och det civila samhället och se till att det finns en faktabaserad kommunikation om EU. Inför valet till Europaparlamentet har EU-institutionerna haft ett nära samarbete på följande områden:

- ▶ **Öka medvetenheten om desinformation:** EU-institutionerna har tagit flera initiativ för att öka allmänhetens medvetenhet om desinformation i EU-länderna, t.ex. seminarier, konferenser och pressträffar. Sammanlagt har hundratals journalister deltagit, vilket lett till ökad kunskap om och bevakning av desinformationsshot. Vid informationsmöten för besökare, bl.a. under den europeiska ungdomsveckan i Bryssel, deltog cirka 200 personer från civilsamhälle, högskolor och ungdomsorganisationer.

¹² <https://www.theguardian.com/world/2019/may/22/far-right-facebook-groups-spreading-hate-to-millions-in-europe>.

¹³ Avaaz (2019): *Far Right Networks of Deception*; Institute for Strategic Dialogue (2019): 2019 EU Elections Information Operations Analysis: Interim Briefing Paper; Avaaz & Institute for Strategic Dialogue (2019): *Disrupted: Evidence of Widespread Digital Disruption of the 2019 European Parliament Elections*.

¹⁴ T.ex. invandring, politiska värderingar, medborgerliga och sociala rättigheter, utrikes- och säkerhetspolitik samt miljöpolitik.

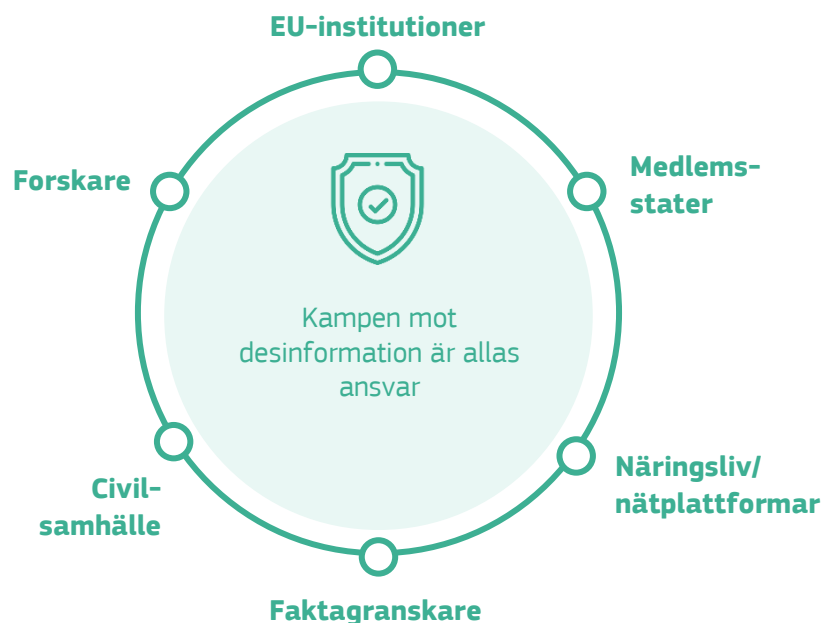
Sedan EU infört nya dataskyddsregler spreds ett rykte i Tyskland om att barn inte fick sätta fast sina önskelistor till jultomten på ortens julgran, vilket är tradition. Även om EU:s dataskyddsregler är utformade för att hindra att dina personuppgifter används utan ditt tillstånd, står det ingenstans att barn inte får säga offentligt vad de önskar sig i julklapp, förutsatt att deras föräldrar är med på noterna.

- ▶ **Bättre kommunikation om EU:s politik:** För att öka medvetenheten om och förståelsen för hur EU påverkar vardagen kommunicerade EU-institutionerna proaktivt och flerspråkigt med miljontals människor i EU via sociala medier¹⁵ och kommunikationskampanjer¹⁶. Europaparlamentet inledde informationskampanjen ”Den här gången röstar jag”¹⁷ och flera nationella myndigheter vidtog liknande åtgärder. Kommissionen och Europeiska utrikestjänsten har avsevärt utökat sin aktiva kommunikation genom kampanjer som når miljontals människor.
- ▶ **Öka EU:s förmåga att reagera på desinformation:** Kommissionen samarbetade med Europeiska utrikestjänsten och Europaparlamentet för att ta fram och distribuera mytknäckande och informativt material, med hjälp av både akademisk och institutionell expertis. Kommissionens interna nätverk mot desinformation fungerade som vanligt, i samarbete med andra EU-institutioner, med en kombination av politisk expertis och kommunikationskunnande. Flera av kommissionens representationskontor har lagt ut sidor på sina webbplatser för att vederlägga gamla myter om EU och har utvecklat partnerskap med faktagranskare, redaktionsgrupper och andra initiativ från det civila samhället för att skjuta desinformationen i sank.

¹⁵ Kommissionen kommunicerar regelbundet i sociala medier om desinformation: den lade ut 57 poster januari 2018–april 2019 på Twitter, Facebook, Instagram och LinkedIn, som ledde till 54 781 kontakter och 3 256 476 visningar (Twitter och Facebook) och en räckvidd på 385 655 (Facebook och Instagram).

¹⁶ Ett EU som ger resultat (InvestEU, som drivs i 16 medlemsstater och nådde över 240 miljoner potentiella kontakter 2017–2018), ett EU som sätter medborgarna i centrum (EUandME, som inriktas på omkring 100 miljoner 18–35-åringar i EU och som nådde över 60 miljoner potentiella kontakter 2018–2019) och ett EU som skyddar (inriktas på 35–55-åringar och nådde nästan 60 miljoner potentiella kontakter 2018–2019).

¹⁷ Kampanjen omfattade 300 000 anhängare som diskuterade EU på hemmaplan och i sociala grupper, både på och utanför internet. Mer än 340 europeiska organisationer gick ihop med parlamentet för att främja valet.

- ▶ **Stärka samhällets motståndskraft genom mediekompetens:** Stark mediekompetens har stor betydelse för att allmänheten ska kunna fatta välgrundade beslut i den digitala tidsåldern, och är en förutsättning för en livskraftig och modern demokrati. För att trappa upp satsningar på mediekompetens i EU och lyfta fram bästa praxis, särskilt på regional och nationell nivå, anordnade kommissionen den första europeiska mediekompetensveckan med över 320 evenemang i EU¹⁸. Enligt det nya direktivet om audiovisuella medietjänster¹⁹ ska medlemsstaterna stärka mediekompetensen på hemmaplan i nära samarbete med tillsynsmyndigheter och andra berörda parter.
- ▶ **Det civila samhället:** International Fact-Checking Network grundade en europeisk filial med oberoende faktagranskare som omfattar 14 EU-länder, och startade en webbplats på elva EU-språk. Kommissionen kommer att fortsätta att underlätta inrättandet av europeiska tvärvetenskapliga grupper av oberoende faktagranskare och akademiska forskare. Inom programmet Horisont 2020 har kommissionen stött investeringar i ny teknik för kontroll av material och distribution i sociala medier. I EU:s granskning har kommissionen ökat sina ansträngningar för att bygga upp förbindelser mellan EU och det civila samhället i partnerländerna. Detta gjorde det möjligt att kartlägga och testa gemensamma lösningar för att bekämpa desinformation.

Kommissionen har startat projektet SOMA (*Social Observatory for Disinformation and Social Media Analysis*) som ska underlätta nätverkande, kunskapsutbyte och utveckling av bästa praxis bland oberoende faktagranskare. En första grupp på 14 europeiska faktagranskningsorganisationer har tillgång till SOMA, som också startar tvärvetenskapliga centrum för forskning om desinformation. Fonden för ett sammanlänkat Europa kommer också att tillhandahålla finansiering (2,5 miljoner euro) till ny infrastruktur för digitala tjänster som ska koppla samman faktagranskare och forskare.

¹⁸ Initiativet genomfördes i samarbete med medlemsstaterna den 18–22 mars 2019.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808 av den 14 november 2018.

4. Skydd av valets integritet

Sedan avslöjandena kring Facebook/Cambridge Analytica och valmanipulation runt om i världen kom fram har kommissionen agerat beslutsamt för att skydda valets integritet och öka samhällets motståndskraft, särskilt med valpaketet. Åtgärderna har bidragit till konkreta resultat på följande områden:

- ▶ **Förbättrad samordning mellan valmyndigheter:** Valnätverken, som består av myndigheter med ansvar för val och som inrättats i samarbete med medlemsstaterna, har lett till ökad beredskap för möjliga hot och bättre samordning av verksamheten på nationell nivå och EU-nivå före valet. Verksamheten omfattade bl.a. identifiering av hot och brister, krisberedskap, informationskampanjer, insatser mot desinformation, övervakning och tillämpning av regelverket samt analyser av tillämpliga nationella lagar och rutiner. Det etablerade samarbetet stödde effektivt valförberedelserna i medlemsstaterna och bidrog till att ta itu med några av skillnaderna på detta komplexa område.
- ▶ **Bättre skydd mot cyberhot:** Praktiska övningar som anordnats med stöd av EU:s byrå för nät- och informationssäkerhet (Enisa), kommissionen och parlamentet bidrog till att stärka beredskapen för och motståndskraften mot cyberhot²⁰. EU-institutionerna vidtog åtgärder för att skydda EU-institutionernas och vissa nyckelföreträdares konton på sociala medier²¹. Med hjälp av nya regler²² kan EU nu också införa sanktioner (t.ex. frysning av tillgångar och reseförbud) för att avskräcka från och reagera på cyberattacker som utgör ett hot mot EU eller medlemsstaterna.
- ▶ **Missbruk av personuppgifter:** För att förtydliga kraven på skydd av personuppgifter har kommissionen utfärdat vägledning²³ för hur den allmänna dataskyddsförordningen ska tillämpas i samband med valet. Europeiska dataskyddsstyrelsen har också uttalat sig om användningen av personuppgifter i politiska kampanjer²⁴ och åtagit sig att samarbeta med andra berörda myndigheter för att upprätthålla allmänhetens förtroende för valets säkerhet och integritet. Dessutom har nya åtgärder trätt i kraft om påföljder ifall europeiska politiska partier bryter mot dataskyddsreglerna²⁵. Kommissionen rekommenderade medlemsstaterna att följa samma tillvägagångssätt på nationell nivå.

²⁰ Två övningar anordnade av Enisa bidrog till att förbereda de nationella myndigheterna på aktiviteter som syftar till att så tvivel om valets legitimitet och på ett scenario med cyberattacker mot kritisk infrastruktur före och under valet till Europaparlamentet. Över 70 experter från EU:s medlemsstater deltog i den senaste övningen i maj 2019.

²¹ SMAS (*Social Media Assurance Service*) som tillhandahålls av EU:s incidenthanteringsorganisation (*Computer Emergency Response Team*).

²² Rådets förordning (EU) 2019/796 av den 17 maj 2019 om restriktiva åtgärder mot cyberattacker som hotar unionen eller dess medlemsstater (EUT L 129I, 17.5.2019, s. 1), rådets beslut (Gusp) 2019/797 av den 17 maj 2019 om restriktiva åtgärder mot cyberattacker som hotar unionen eller dess medlemsstater (EUT L 129I, 17.5.2019, s. 13).

²³ COM(2018) 638.

²⁴ https://edpb.europa.eu/sites/edpb/files/files/file1/edpb-2019-03-13-statement-on-elections_en.pdf.

²⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2019/493 av den 25 mars 2019 om ändring av förordning (EU, Euratom) nr 1141/2014 vad gäller ett kontrollförfarande avseende överträdelser av reglerna om skydd av personuppgifter i samband med val till Europaparlamentet (EUT L 85I, 27.3.2019, s. 7).

- ▶ **Ökad öppenhet:** Medlemsstater, politiska partier, politiska stiftelser och politiska kampanjer uppmanades att öka insynen i politisk kommunikation och reklam. Målet var att göra det möjligt för EU-medborgarna att känna igen betalda politiska annonser och meddelanden på nätet och se vem som står bakom dem. Detta kan exempelvis ske genom att information läggs ut på deras webbplatser om hur mycket de spenderar på nätreklam och vilka kriterier de använder för att rikta annonserna.

På grundval av denna erfarenhet tänker kommissionen i oktober 2019 anta en heltäckande rapport om valet, bl.a. om hur valpaketet genomfördes.

C. Slutsatser

Inför valet till Europaparlamentet bidrog EU:s samordnade strategi till en starkare beredskap och samordning i kampen mot desinformation. Den preliminära bedömningen visar att den bidrog till att avslöja desinformationsförsök och bevara valets integritet²⁶, och samtidigt skydda yttrandefriheten. Det högsta valdeltagandet de senaste tjugo åren (50,97 %) återspeglar medborgarnas intresse för EU och dess betydelse för deras vardag.

Det går dock inte att slå sig till ro. Desinformation är ett föränderligt hot som kräver kontinuerlig forskning så att vi kan uppdatera våra politiska verktygslådor efter nya tendenser och metoder. Illvilliga källor, både i och utanför EU, sätter hela tiden in nya metoder, och satsar allt oftare på småskaliga lokala aktiviteter som inte lika lätt kan upptäckas och avslöjas. Målet är dock fortfarande detsamma: att splittra vårt samhälle och undergräva medborgarnas förtroende för de demokratiska processerna och institutionerna.

Att skydda våra demokratiska processer och institutioner från desinformation och manipulation är en långsiktig utmaning som kräver ständiga insatser. Därför krävs gemensamma ansträngningar från EU-institutionerna och medlemsstaterna, bl.a. i form av tillräckligt med personal och budget för att bättre upptäcka, analysera och avslöja desinformationskampanjer och öka beredskapen att ta itu med desinformationskampanjer på EU-nivå och nationell nivå. Näringslivet, särskilt nätplattformarna, har ett särskilt ansvar att bekämpa desinformation.

Av kommissionens bidrag till EU-27-ledarnas informella möte i Sibiu den 9 maj²⁷ framgår det tydligt: ökningen av riktade desinformationskampanjer kommer att fortsätta att vara en stor utmaning framöver, och kommissionen efterlyste gemensamma åtgärder från EU-institutionernas och medlemsstaternas sida för att motverka hotet.

Europeiska utrikestjänsten och kommissionen kommer tillsammans med medlemsstaterna att ytterligare stärka samarbetet inom systemet för snabb varning, bl.a. genom att utveckla gemensamma metoder för analys och avslöjande av desinformationskampanjer och genom ett starkare partnerskap med internationella partner som G7 och Nato.

I år kommer kommissionen även att rapportera om hur valpaketet genomförs och bedöma om uppförandekoden fått avsedd verkan. På grundval av detta kan ytterligare åtgärder övervägas för att säkerställa och förbättra vår långsiktiga reaktion på hotet.

²⁶ Detta har också framhållits av oberoende aktörer och medier. Enligt en studie från Oxford Internet Institute var mindre än 4 % av de nyhetskällor som delades på Twitter inför EU-valet desinformation, medan traditionella professionella nyhetsmedier fick 34 % av delningarna. Enligt FactCheckEU förekom mindre desinformation än väntat inför valet till Europaparlamentet, och den dominerade inte det offentliga samtalet som vid de senaste valen i Brasilien, Storbritannien, Frankrike och USA.

²⁷ COM(2019) 218.

Kommissionen och utrikesrepresentanten är fast beslutna att fortsätta sina gemensamma ansträngningar för att skydda vår europeiska demokrati mot desinformation och manipulation. Det är vårt gemensamma ansvar att skydda EU-medborgarnas rätt till saklig, objektiv och tillförlitlig information.